

Motie van de provincieraad van West-Vlaanderen aan de Vlaamse Regering inzake de stikstofproblematiek in de West-Vlaamse landbouw

Situering en overwegingen

Al tientallen jaren worstelt Vlaanderen met de impact van z'n veeteelt op het milieu. De opeenvolgende mestactieplannen waren nodig om bemesting op akkers en weilanden te reguleren. Het uitspoelen van onder andere stikstof in oppervlakte- en grondwater werd erdoor een stuk afgebouwd. De programmatorisch aanpak stikstof moet het zelfde doen voor overbemesting van natuurgebieden via de lucht. Stikstofhoudende moleculen onder andere afkomstig van veeteelt die zich via de lucht verspreiden, slaan neer in deze gebieden met overbemesting (verzuring en eutrofiëring) tot gevolg.

Naar Europese normen stoten we met z'n allen te veel stikstof uit in de lucht. Dit doen we in de vorm van stikstofoxiden (NOX) en ammoniak (NH₃) die na verloop van tijd neerslaan. De uitstoot van NOX is vooral afkomstig van verbranding (verkeer, industrie, ..) en heeft de eigenschap zich over grotere afstand te verspreiden. De uitstoot van NH₃ is vooral afkomstig van veeteelt en heeft de neiging op relatief korte afstand neer te slaan. Die neerslag van stikstof in de vorm van NOX en NH₃ zorgt voor bemesting van planten. Planten die graag veel bemesting krijgen verdringen daardoor andere. Op die manier wordt de biodiversiteit aangetast.

Europa heeft op basis van de habitatrichtlijn de lidstaten opgelegd om de meest waardevolle natuurgebieden op hun grondgebied aan te wijzen als 'speciale beschermingszones'. Deze maken deel uit van het zogenaamde Natura 2000-netwerk. Binnen deze gebieden moeten lidstaten de nodige instandhoudingsmaatregelen treffen. Deze houden ook maatregelen in die nodig zijn om de natuur terug in een zogenaamde 'gunstige staat van instandhouding' te brengen tegen 2050. Dit veronderstelt dat lidstaten ook milieudrukken aanpakken die een belangrijke impact hebben op de habitatkwaliteit binnen beschermde gebieden, waaronder de neerslag van stikstof uit de lucht.

Om deze neerslag aan banden te leggen, werkt Vlaanderen al langer aan een terugdringen van de uitstoot van stikstof. Dit beleid is vrij succesvol als het gaat over de uitstoot van stikstofoxides (NOX). De daling is pertinent en ze is continu. Dit al vanaf het jaar 2000 tot nu, van 70.000 ton naar minder dan 40.000 ton stikstof per jaar. In de eerste jaren van deze eeuw daalde de uitstoot van ammoniak (NH₃) in de landbouw ook van 50.000 ton naar zo'n 40.000 ton stikstof per jaar. De laatste 10 jaar is deze uitstoot quasi constant.

Dit stelt zich heel scherp in West-Vlaanderen omdat de veeteelt hier het sterkst is uitgebouwd. In Vlaanderen staan er zo'n 870 zogenaamde megastallen. Daarvan werden er zo'n 400 in West-Vlaanderen vergund. Dat is dus bijna de helft. In Vlaanderen leven constant bijna 6 miljoen varkens die worden afgemest. Daarvan zijn er zo'n 3,4 miljoen in West-Vlaanderen vergund. Dat komt neer op 60 procent. Ook bij de kweek van runderen en kippen is West-Vlaanderen koploper.

Het aanbod aan natuura2000-gebieden is in West-Vlaanderen beperkt tot 5 procent van het oppervlak. Terwijl dat over het hele grondgebied van Vlaanderen 12,5 procent is. Toch wordt dit beperkte areaal aan natuurgebieden in West-Vlaanderen al te vaak overbelast met stikstof. Onderzoek wijst uit dat de inpakt van ammoniak (NH₃) er vaak zeer aanzienlijk is.

Alle West-Vlaamse landbouwbedrijven kregen van de gemeente of de West-Vlaamse deputatie een rechtsgeldige vergunning gebaseerd op een vaak lijvig dossier en de geldende Vlaamse milieunormen. Deze landbouwers werken dag en nacht om een toekomst op te bouwen voor hun gezin.

De voorlopige programmatorische aanpak stikstof (VPAS) moest zorgen voor een daling van de NH₃-neerslag in natura2000 gebieden. Een onderdeel daarvan was de zogenaamde 5%-norm. Als werd aangetoond dat een bedrijf minder dan 5% van de maximaal toegelaten stikstof neerslag zal bijdragen aan de bemesting van een natuurgebied kon het vergund worden.

In deze bepaling werd volledig voorbijgegaan aan hoeveel bemesting het natuurgebied al kreeg. Dat dit gebied bijvoorbeeld al meer dan dubbel zo veel stikstof te verwerken krijgt dan z'n maximaal toegelaten waarde was dus van geen tel. Deze zogenaamde 5%-norm is door een uitspraak van de Raad Voor Vergunningsbetwistingen op losse schroeven gezet.

Deze uitspraak heeft voor gevolg dat de Vlaamse Regering direct deze 5 procent-regeling heeft ingetrokken en een nieuwe ministeriële instructie heeft uitgevaardigd. Deze situatie is de oorzaak van heel veel rechtsonzekerheid in de landbouw. De nieuwe voorlopige regeling via ministeriële instructie is voorbode van een definitieve wetgeving die de daling van de ammoniak uitstoot van de sector moet garanderen.

Het is de overheid, gemeentelijk, provinciaal en Vlaams die al deze West-Vlaamse landbouwers een vergunning heeft verleend voor de bouw van stallen en toebehoren. Op basis van deze vergunningen hebben vele West-Vlaamse gezinnen zwaar geïnvesteerd. Deze rechtsonzekerheid wordt als zeer onrechtvaardig ervaren.

Motie

De West-Vlaamse provincieraad vraagt aan de Vlaamse Regering:

- om er voor te zorgen dat de nieuwe regelgeving voldoende robuust is. Om zo rechtszekerheid te bieden aan de sector.
- verder alle sectoren op te volgen om te garanderen dat de daling in stikstofuitstoot (NOX en NH3) zich over alle sectoren verder doorzet.
- om een beleid te ontplooiën voor getroffen landbouwbedrijven die ondanks een vergunning beperkt worden in hun exploitatie. Op basis daarvan wordt dan een voldoende pakket aan maatregelen geboden voor begeleiding en ondersteuning.
- om bijzonder aandacht te hebben voor het economische perspectief van regio's waarin de intensieve veeteelt een substantieel groter deel van het economisch weefsel uitmaakt via een passend flankerend beleid.

Brugge, 17 juni 2021

Namens de N-VA-fractie,

Wim Aernoudt
provincieraadslid

Ondertekend door:

Els Kindt, fractievoorzitter CD&V	
Kristof Pillaert, fractievoorzitter N-VA	
Anthony Dumarey, fractievoorzitter Open VLD	
Simon Bekaert, fractievoorzitter sp.a	
Filip Buyse, fractievoorzitter Vlaams Belang	
Maarten Tavernier, fractievoorzitter Groen	